

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA:
Yksi vuosikerta \$5.50. Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta \$1.60 Yksi kuukausi 60

CANADAAN:
1 vuosikerta \$7.00; 6 kuukautta \$3.75; 3 kuukautta \$2.00

SUOMEN JA ULKOMAILLE:
Yksi vuosikerta . . . . . \$8.50 Kuusi kuukautta \$4.50

SUBSCRIPTION RATES IN THE UNITED STATES:
One Year . . . . . \$5.50 Three Months \$1.60
Six Months . . . . . \$3.00 One Month 60

No. 300

PERJANTAINA, JOULUK. 24 P.—FRIDAY, DEC. 24

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

AMERIKALAISET HIMOITSIVAT VENÄJÄNKULTAA

Valtiovirasto möisi tuotteet vain kultaan; antaisi raaka-aineet muille

WASHINGTON, jouluk. 24 p. — Ellen tuli tieto valtioviraston, että Venäjän neuvostohallitus on sijoittanut Koopepanin pankkeihin 200 miljoonaa kullassa ulkomaisen kaupankäynnin pohjarahastoksi.

Asioita jotka tulevat täällä sanottu, että ainoa mahdollisuus laajemmalle Venäjän kaupalle olisi siinä, että voitaisiin järjestää jonkunlainen "kolmiosaisten" valitokausuustyyppi; sitten voitaisiin tätä kultavarastoa käyttää luoton pohjarahastona. Kauppa olisi järjestettävä mukamas siten, että Venäjä möisi tuotteensa ja raaka-aineensa Skandinavian maille ja Englannille ja ostaisi Amerikan tuotteita käteispäällä.

Valtioviraston tulleitten virallisten raporttien mukaan Venäjällä ei ole "juuri mitään" raaka-ainetta mikä Yhdysvaltojen tarvitseisi. Siellä on Siberian vehnää, vähän erin turkkilaisia ja harjaksia ja huomattava määrä pellavaa.

Amerika ei tarvitse Venäjän vehnää ja pellavaa ei ole sopivaa Amerikan tuotannolle.

Amerikkalaiset importoraajat halustivat ne turkkilaiset ja harjakset mutta niitä, sanotaan olevan siellä "niin vähän" että kauppana ne eivät juurikaan merkitse.

Jos Venäjä haluaa kehittää sellaisen kaupankäynnin kuin sen luonnonrikkaukset edellyttävät, sen on sallittava ulkomaisen pääoman riittävä hiltä, rautaa, öljyä ja puutavaraa. Amerikka ei tarvitse Venäjän vehnää ja pellavaa ei ole sopivaa Amerikan tuotannolle.

Kauppayhtiöitä laajennetaan.

LOS ANGELES, Calif., jouluk. 24 p. — Kolmas Vanderlipin syndikaatin kokous pidettiin tänään. Vanderlip tulee jatkamaan Venäjän neuvostohallituksen kanssa tekemänsä sitoumuksen esittelyä ja luullaan, että tullaan ryhtymään toimenpiteisiin syndikaatin pysyvämälle perustalle järjestämiseksi.

E. L. Doheny, yksi Amerikan rikkaimpia öljy-yhtiöitä, joka on juuri palannut Los Angelesin kuuden kuukauden matkalta, luultavasti saapuu kokoukseen.

UHKAKUKSET AUTTAVAT.

SYDNEY, AUSTRALIA (F. P.) — Australialainen hillikaivostyöläisten uhkakukset, että he tekevät lakon ellei heidän vaatimustensa palkan korotuksesta ja paremmista työsuhteista hyväksytty, oli se vaikutus, että Australialainen hallitus oli pakotettu määräämään erikoisen tuomiovaltuutuksen käsittelemään kaivostyöläisten vaatimuksia. Lautakunta julkaisi ensimmäisen osan päätöksistään, käsittelemään työläisten palkankorotusvaatimuksen viime syyskuussa. Urakkatyöläiset saavat sen mukaan 17% prosenttia korotusta, pojat ja nuorukset saavat 20 prosenttia korotuksen. Maanpäällä työskentelevät kaivostyöläiset saavat päiväpalkan korotusta noin 29 ja 22% prosenttia. Tämä oli ensimmäinen kerran, jolloin saatiin palkan korotusta, joka koskee kaikkia kaivostyöläisiä. Ennen oli tapana antaa kaksikymmentä eri suuruisia korotusta. Tällä kertaa saivat joka rullalla työskentelevät samanlaisen korotuksen. Lautakunta käsittelee nyt kaivostyöläisten muita vaatimuksia, jotka ovat tärkeitä ja monenlaisia, aiheuttaen toteutettuna useita radikaalisia muutoksia tällä teollisuusallalla.

UHKAAVAT YLEISLAKOLLA.

BERLIINI, jouluk. 24 p. — Saksan kaivostyöläisten liiton toimeenpaneva komitea on lähettänyt avoimen kirjeen kansleri Fehrenbachille, jossa vaaditaan ryhtymään toimenpiteisiin kaivosten yhteiskunnallistamiseksi. Kirjeessä sanotaan hallituksen palvelevan kapitalisteja, jotka vastustavat kaivosten kansallistamista. Kirjeessä kehoitetaan edelleen kiinnittämään huomiota kaivostyöläisten kansainvälisen kongressin Ghentissä tekemään päätökseen, jossa mainitaan turvaantumisesta yleislakoon yhtenä keinoa kaivosten kansallistuttamisen saavuttamiseksi.

Venäjän punaiset ja Georgian tasavalta

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Dec. 24, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

TIPLIS, jouluk. 24 p. — Venäjän punaisia joukkoja keskitetään taisteluun varten, joka tulee poistamaan Georgian eli Gruasian Kaukaasian rajalta. Suuria neuvostojoukkoja on keskitetty Tuapseen, joka on Mustameren itäisellä rannalla sekä Gagra, lähempänä Georgian rajaa.

Toisia punaisia joukkoja kerrotaan olevan Kakazissa, joka on kaakkoon suuntaisesti 10:nnen punaisen armeijan, joka on toiminut Armenian rajalla, kerrotaan meneen Karaklisin lävitse matkalla Kohti Georgiaa. Liittolaiset pitävät tilannetta Georgian niin vakavana, että ne ovat harkinneet kysymystä sotalaivojen lähettämistä kulettamaan pois Georgian liittolaisten lähetystöitä.

TAISTELU FIUMESTA KÄYNNISSÄ

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Dec. 24, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

ROOMA, jouluk. 24 p. — Taistelu Fiumen legioonien ja Italian hallituksen joukkojen välillä on alkanut. Kenraali Caviglia, joka komentaa hallituksen joukkoja, on pannut saartomääräyksen täytäntöön ja ilmoittanut, että saartajien riveihin ei sallita muodostua joukkoja.

Komentantti D'Annunzio on vastannut tähän toimenpiteeseen antamalla uuden sodanjulistuksen ja kieltämällä Fiumen asukkaista poistumasta kaupungista. Näyttää siltä, että hallitus viimeinkin on päättänyt ajaa D'Annunzion pois Fiumesta. Hänen joukkonsa, jotka valtasivat Zaran eli, karkotettiin sieltä ilman veren vuodattamista ja hallituksen joukot saartoivat Fiumen.

Taistelussa Gellengessä, joka on 10 mailin päässä Fiumesta, kerrotaan kaksi miestä kaatuneen ja joltakin haavoittuneen. Kallioista rannikon patruunoilla Italianaiset hävittivät useita pommitettuja D'Annunzion varusväkeä Veglian saarella ja muilla pienemmillä saarilla.

LONGO, jouluk. 24 p. — Milanosta tiedetään, että on saatu paljastettua D'Annunzion muodostama salaliitto, jonka avulla on ollut aikomus kukistaa Jugo-Slaavian hallitus ja saattaa mitättömäksi Rapallon sepiimus. D'Annunziolla kerrotaan olevan aikomus lähettää Fiumesta 6,000 miehen kanssa, astua maihin Dalmatissa samoihin aikoihin kuin Kroatiassa puhkeaa kapina ja sitten kukistaa Jugo-Slaavian hallitus.

SAKSA PUUHAA SUURTA LAINAA

WASHINGTON, jouluk. 24 p. — Valtiovirasto on epävirallisesti haastettu mahdollisuudesta saada tästä maasta biljoonan dollarin laina Saksalle. Saksalaisia pankkirefereja edustaa tässä maassa new-yorkilainen W. Brauer, jolle on tietojen mukaan, annettu valta järjestää laina joko yksityisiltä tai hallituksen välityksellä.

SUOMEN KULJETUSTYÖLÄISET VASTUSTAVAT AMSTERDAMIIN TUHKOLMAA.

Helsingistä saanut seuraavan yksitiedon: Kuljetustyöläisten ammattijärjestö on useiden muiden järjestöjen kanssa yksimielisesti päättänyt vastustaa Suomen ammattijärjestöjen liittymistä Amsterdamiin.

AIKOIVAT VALLATA KONSTANTINOPOLIN

WASHINGTON, jouluk. 24 p. (F. P.) — Diplomaattisista lähteistä täällä on saapunut tieto, että Wrangelin armeijan ja laivaston kiireisen lähdön Konstantinopolista Bizertaan — joka on Välimeren rannalla vastapäätä Ranskaa ja niinollen Ranskan merivoimien kontrollialueissa — aiheutti wrangelilaisten maan ja merisottilaisten alkeista vallata Konstantinopoli ja luovuttaa se Neuvosto-Venäjälle, jos mahdollista. Asianomaisella taholla oli näistä aiheista päästy selville ennenkuin niitä kerrettiin todeksi.

Suurin osa Wrangelin laivoissa olevista sotilaisista oli otettu sotapalvelukseen paikallisesti ja he todellisuudessa olivat myötämielisiä punaisten armeijaa ja Neuvosto-Venäjää kohtaan ja useat heidän upseeristaan olivat liittyneet tuohon salaliittoon, aikoen kukistaa ententen vallan Konstantinopolissa, mutta ranskalaiset pääsivät selville heidän aiheistaan ja kulettivat heidät sieltä kiireesti Bizertaan.

Unioiden murskaajat yhteistoiminnassa

WASHINGTON, D. C. — (F. P.) Indianapolisin työnantajain yhdistyksen sihteeri, A. J. Allen, on lähettänyt kiertokirjeen ympäri maan työnantajaliittojen sihteerille, jossa hän koettaa saada selville minkälaisia unionille edullisia lakeja on kussakin valtiossa ja kaupungissa.

"Onko teidän kaupungissanne tai valtiossanne mitään lakia tai säädöstä," kysyy hän kirjelmässään, "mikä kieltäisi valtion ulkopuolelta tulleen henkilön toimimasta lakon rikkinä, yksityisenä salapolissa tai vaihtuina työtönnön aikana ja jos on, niin vaatikko se tämänlaisten henkilöiden näytämään virkamerkkinsä julkisesti?"

"Elii tämänlaisia lakeja vielä ole teidän valtiossanne, niin ovatko työväen unionijärjestöt koskaan ryhtyneet aikaansaamaan sellaisia lakeja, ja jos ovat, niin minkälainen on ollut heidän esityksensä teksti ja mistä lähteestä se on tullut?"

"Tämä kysely johtuu siitä kun Indianapolisin valtion työntekijät on äskettäin konventiossaan hyväksymään pöytäkirjan jälkeen alkanut suunnitella sellaisen lakiesityksen tekemistä tulevassa lainantarkkautus istunnossa mikä kieltäisi lakonrikkurina, deputina, salapolissa ja vartiina toimimisen sellaiselta henkilöltä, joka ei ole Indianan valtion asukas. Meillä on hallussamme todistuksia siitä, että A. F. L. yritys saada samanlaisen lain hyväksytyksi jokaisessa valtiossa.

Tämä on meidän mielestämme sängin tärkeä asia kaikkien työntekijä-yhdistysten käsiteltäväksi. Meidän on järjestävästä ja liituttavasta yleisesti näitä yrityksiä vastaan. On aika meidän päästä yhteistyömmärykseen, on aika ryhtyä toimintaan... ja hävittää ainasta ne ainekset, jotka synnyttävät anarkiaa ja kaostia."

Allenin järjestö on lähettänyt useampia lentolehtiä eri työntekijä-yhdistyksille, joista kaikkia huokuu sama henki ja samat tarkotukset: saada työntekijäliitot yhdistymään mitä lähempää yhteistoimintaan, niin että he voisivat mahdollisimman tehokkaasti iskeä unionijärjestöjä hajalleen kun nyt suunnitellut palkanalennukset alkavat ja työväestö yrittää niitä vastustaa lakkojen ja boikoteerauksen avulla.

ERÄNKIN kerran, kertoi Cushing, tuli yksi tämän ryhmän jäsenistä hänen puoleilleen ja tarjosi hänelle komissionia 25 senttiä tonnilta jos hän voisi toimittaa heille 400,000 tonnia hiiltä.

W. B. Reid, edellämainittu yhdistyksen kirjuri sekä J. F. A. Morrow, yhdistyksen varapresidentti, ovat todistaneet, kuinka heidän yhdistyksensä maksoi Yhdysvaltain geologisen viraston kirjureille 400-450 dollaria kuukaudessa lahjusta siitä, että antoivat heille tilastolliset numerot hiilituotannosta; kuinka he neuvoivat interstate kauppakomission määräämään rahdinkulun; ja kuinka he antoivat asiainkustantajat presidentin sihteerille Tunultylle ja kuinka he menestyksellisesti onnistuivat kumoamaan kaikki yritykset hillihalvonon järjestämisestä vaikka kivihiilen hinnat yhtämittaan kohosivat.

D. W. Wentz, yhdistyksen presidentti, todisti ostaneensa hillipulaa korkeimmallaan olleella hallituksella 150,000 tonnia kivihiiltä, josta hallitus maksoi \$11.50 tonnilta samalla kertaa kun toinen yhtiö, jota hän kontrolloi, tuotti ja myi kivihiiltä sopimusten perusteella \$3.20 ja \$3.87 tonnilta.

Mr. Wentz kertoi, että hän osti eräänkin kerran kivihiiltä sotavirastoille protestin alaisena. Hän sanoi: "Sotaviraston edustaja tuli minun puolelleni ja sanoi, että sotavirasto oli määrännyt koko talven hiilet tuotavaksi heti, syyskuussa. Kehotin, että viraston olisi otettava vain vähänsä silloin, vähänsä taas jonkun ajan myötä eikä ostaa kaikkea heti koska mahdollisella olisi mahdollista saada halvemmalla. Mutta minulle sanottiin, että määräykset ovat ostaa heti koska sotasihteerin oli katsottu sen niin sopivaksi."

Edelleen tunnusti Mr. Wentz, e hän oli saanut ostoista komissionia 75,000 dollaria.

Mr. Morrow sanoi, kun kuuli laivastohilasta Hampton Roadsissa maksetun \$16.50 tonnilta suurissa erissä, että "se on anteeksi antamaton esimerkki hallituksen kykenemättömyydestä, mitä olen koskaan nähnyt."

Prokuraattori Palmer ehkä tullaan myöskin kutsuttamaan komitean eteen todistamaan mitä hän tietää hillijauksista.

LEIVÄN HINTA KOHOAA ITÄ-VALLASSA.

VIENI, jouluk. 24 p. — Leivän hintaa kohotetaan Itävallassa tammikuun 1 p:nä 33 prosentilla. Perunain hinta on nykyään 160 kertaa korkeampi kuin se oli ennen sotaa.

VIRKAILIJAT HARJOTTANEET PETKUTUSTA

Ovat virka-asemansa perusteella harjottaneet tuottavaa yksityiskeinotellua

WASHINGTON, jouluk. 23 p. — Senaattori Calderin tutkijakomitean edessä on tehty hämmästyttävää paljastusta kaikenlaisista petoksista ja huijauksista pehmeän hillen yhtiöiden ja hallitusvirkaillain välillä, jotta ne lähtisivät voittoon on käynyt mahdolliseksi. Paljastukset on tehty, taikka oikeammin, on onnuttu American Wholesale Coal Associationin esmieheltä George H. Cushingilta.

Cushing oli todistamassa komitean kuulusteluissa, kuinka hilliyhtiöt ovat menestyksellisesti voittolleet hillillä, kun häneltä äkkäivämatkalla pääsi julkisuuteen seuraava lause: "Mutta heidän ei juuri voida ottaa tehneen toisen hallituksen virkaillain kasatessa myöskin suuria voittoja."

Se synnytti hällään. Komitean jäsen senaattori Kenyon hypäsi pystyyn ja kysyi: "Mitä tämä on, jota te sanotte hallituksen virkaillajista?"

Cushing yritti kiertelemällä tehdä lausettaan tyhjäksi mutta ei onnistunut. Sitten lupautui hän kertomaan salaisessa istunnossa kaikki mitä tiesi. Se alettiin heti. Salaisessa istunnossa, mikäli tiedetään, sanotaan Cushingin kertoneen hallituksen virkaillain järjestämästä ryhtymisestä voittojen keräämiseksi suurista hillikauppoista. Hän ei ole sanonut heidän kavaltaneen hallituksen varoja vaan käyttäneen vaikutusvaltaista asemaansa itselleen suunnattomien varojen kasaamiseen. Eräänkin hillikaupan sanoi Cushing olevan tiedossa, jossa virkaillat "ansaitsivat" \$1.50 tonnilta 450,000 tonnin kauppasa.

ERÄNKIN kerran, kertoi Cushing, tuli yksi tämän ryhmän jäsenistä hänen puoleilleen ja tarjosi hänelle komissionia 25 senttiä tonnilta jos hän voisi toimittaa heille 400,000 tonnia hiiltä.

W. B. Reid, edellämainittu yhdistyksen kirjuri sekä J. F. A. Morrow, yhdistyksen varapresidentti, ovat todistaneet, kuinka heidän yhdistyksensä maksoi Yhdysvaltain geologisen viraston kirjureille 400-450 dollaria kuukaudessa lahjusta siitä, että antoivat heille tilastolliset numerot hiilituotannosta; kuinka he neuvoivat interstate kauppakomission määräämään rahdinkulun; ja kuinka he antoivat asiainkustantajat presidentin sihteerille Tunultylle ja kuinka he menestyksellisesti onnistuivat kumoamaan kaikki yritykset hillihalvonon järjestämisestä vaikka kivihiilen hinnat yhtämittaan kohosivat.

D. W. Wentz, yhdistyksen presidentti, todisti ostaneensa hillipulaa korkeimmallaan olleella hallituksella 150,000 tonnia kivihiiltä, josta hallitus maksoi \$11.50 tonnilta samalla kertaa kun toinen yhtiö, jota hän kontrolloi, tuotti ja myi kivihiiltä sopimusten perusteella \$3.20 ja \$3.87 tonnilta.

Mr. Wentz kertoi, että hän osti eräänkin kerran kivihiiltä sotavirastoille protestin alaisena. Hän sanoi: "Sotaviraston edustaja tuli minun puolelleni ja sanoi, että sotavirasto oli määrännyt koko talven hiilet tuotavaksi heti, syyskuussa. Kehotin, että viraston olisi otettava vain vähänsä silloin, vähänsä taas jonkun ajan myötä eikä ostaa kaikkea heti koska mahdollisella olisi mahdollista saada halvemmalla. Mutta minulle sanottiin, että määräykset ovat ostaa heti koska sotasihteerin oli katsottu sen niin sopivaksi."

Edelleen tunnusti Mr. Wentz, e hän oli saanut ostoista komissionia 75,000 dollaria.

Mr. Morrow sanoi, kun kuuli laivastohilasta Hampton Roadsissa maksetun \$16.50 tonnilta suurissa erissä, että "se on anteeksi antamaton esimerkki hallituksen kykenemättömyydestä, mitä olen koskaan nähnyt."

Prokuraattori Palmer ehkä tullaan myöskin kutsuttamaan komitean eteen todistamaan mitä hän tietää hillijauksista.

LEIVÄN HINTA KOHOAA ITÄ-VALLASSA.

VIENI, jouluk. 24 p. — Leivän hintaa kohotetaan Itävallassa tammikuun 1 p:nä 33 prosentilla. Perunain hinta on nykyään 160 kertaa korkeampi kuin se oli ennen sotaa.

Kutomotyöläisten palloista neuvotellaan

NEW BEDFORD, Mass. — Tämän kaupungin kutomotehtailijain yhdistyksen myöntänyt kutomotyöläisten unionien keskusjärjestön esitykseen neuvottelujen aloittamisesta ennen kuin palkanalennus asetetaan voimaan.

Työläisten edustajat tulevat osottamaan tehtailijoille, että elintarpeiden hinnat ovat yhä lähes siinä missä ne ovat olleet silloin kun nykyinen palkka-asteikko astui voimaan ja että näinollen sen voimassa pitäminen on välttämätöntä, jos mieltään säilyttää työläisten työehdo. Myöskin tulevat union edustajat osottamaan ettei kangasmarkkinat lisäänty ja parannu siitä vaikka palkkoja alennettaisiin.

Tehtailijain edustajat, aikuisemmin antamiansa julistusten mukaan tulevat osottamaan numerolla, että palkkoja olisi välttämättä alennettava, jos kankaan hinta mieltään saad laskettua niin alas, että kulutus lisäänty ja tehtaat pääsevät jälleen käymään täydellä voimalla.

22% prosentoin palkanalennus, mikä maanantaina ilmoitettiin ei ole vielä astunut voimaan, mutta ellei neuvottelujen kautta onnistuta jonkinlaista kompromissia saamaan, tulee se astumaan voimaan ensi viikon alussa.

Manchester, N. H., ilmoitetaan, että sen kaupungin villan ja kankaan lajittelijain unioni ovat kieltäytyneet ottamasta vastaan palkanalennusta ja alkanee samalla jakamaan avustusta niille jäsenilleen, jotka ovat olleet työttömänä enemmän kuin kaksi kuukautta. Sellaiset jäsenet jotka ovat puutteessa saavat aluksi joulun \$20 lahjan ja sen lisäksi \$20 lainaa, jonka voi maksaa takaisin unionin kassaan, milloin työt uudelleen alkavat ja työläiset pääsevät ansaitsemaan.

Pacific myllyjen virkaillat Lawrenceassa ilmoittivat eilen, että tämä mylly, jossa nykyisin työskentelee noin 7,800 työläistä, tulee seisaus-tettavaksi joulukuun 24 p. tammik. 3 päiväin. Syyski ilmoitetaan kankaan huono menekki ja myöskin se että yhtiön täytyy ottaa inventaario Easthamptonista, Mass., ilmoitetaan että West Boylstonin myllyissä, joissa työskentelee noin 3,000 työläistä, astuu 22% prosentoin palkanalennus voimaan ensi maanantai-ajuna.

North Adamsista, Mass., ilmoitetaan että Hoosac Worsted myllyissä astuu palkanalennus voimaan tulevan viikon alussa.

Pacific myllyjen virkaillat Lawrenceassa ilmoittivat eilen, että tämä mylly, jossa nykyisin työskentelee noin 7,800 työläistä, tulee seisaus-tettavaksi joulukuun 24 p. tammik. 3 päiväin. Syyski ilmoitetaan kankaan huono menekki ja myöskin se että yhtiön täytyy ottaa inventaario Easthamptonista, Mass., ilmoitetaan että West Boylstonin myllyissä, joissa työskentelee noin 3,000 työläistä, astuu 22% prosentoin palkanalennus voimaan ensi maanantai-ajuna.

North Adamsista, Mass., ilmoitetaan että Hoosac Worsted myllyissä astuu palkanalennus voimaan tulevan viikon alussa.

Pacific myllyjen virkaillat Lawrenceassa ilmoittivat eilen, että tämä mylly, jossa nykyisin työskentelee noin 7,800 työläistä, tulee seisaus-tettavaksi joulukuun 24 p. tammik. 3 päiväin. Syyski ilmoitetaan kankaan huono menekki ja myöskin se että yhtiön täytyy ottaa inventaario Easthamptonista, Mass., ilmoitetaan että West Boylstonin myllyissä, joissa työskentelee noin 3,000 työläistä, astuu 22% prosentoin palkanalennus voimaan ensi maanantai-ajuna.

North Adamsista, Mass., ilmoitetaan että Hoosac Worsted myllyissä astuu palkanalennus voimaan tulevan viikon alussa.

Pacific myllyjen virkaillat Lawrenceassa ilmoittivat eilen, että tämä mylly, jossa nykyisin työskentelee noin 7,800 työläistä, tulee seisaus-tettavaksi joulukuun 24 p. tammik. 3 päiväin. Syyski ilmoitetaan kankaan huono menekki ja myöskin se että yhtiön täytyy ottaa inventaario Easthamptonista, Mass., ilmoitetaan että West Boylstonin myllyissä, joissa työskentelee noin 3,000 työläistä, astuu 22% prosentoin palkanalennus voimaan ensi maanantai-ajuna.

North Adamsista, Mass., ilmoitetaan että Hoosac Worsted myllyissä astuu palkanalennus voimaan tulevan viikon alussa.

NEUVOSTO-VENÄJÄN SUHDE ARMENIAAN

WASHINGTON, D. C. — Presidentti Wilson hyväksyi Kansainliiton esityksen, että hän ryhtyisi välittäjäksi Armenian ja Turkin kansainliiton välillä, ja nimitti Henry Morgenthauin, entisen Yhdysvaltain lähettilään Turkkiin, sovittelijaksi.

Mutta Venäjän neuvostohallitus, jota Yhdysvallat ei ole tunnustaneet, hallitsee Armenian avainta ja tämä saattaa presidentin vastattavaksi kirjeen kysymyksen: Mitenkäs tässä nyt neuvotellaan?

Sen jälkeen kun Kansainliitto teki edellämainittu esityksen, näyttää Armenia alistuneen bolshevikien kontrolliin. Turkin kansainliiton käynnissä päälle lännestä ja bolshevikien tukissa läheiseen itään pohjoisesta, Kaukaasian vuoriston kautta, armenialaiset "käännyivät bolshevikiksi, valitkseen kahdesta pahasta pie-nemmän pahan", sanovat Yhdysvaltain valtiodepartementin virkaillat.

Armenian hallituksen sanotaan nyt olevan neuvostohallituksen edustaja ja armenialaisia nationalisteja.

Olisiko Morgenthau nyt ryhtytävä "pelastamaan armenialaisia bolshevikiteltä", vai pitäisikö hänen ryhtyä hieromaan jonkunlaisia yhteisymmärrystä Venäjän neuvostohallituksen kanssa — tästä pitää Wilsonin ja Morgenthauin heittää arpa, jos he aikovat päästä eteenpäin Kansainliiton antamassa tehtävässä.

Presidentti hiljattain esitti kongressille, että Armenialle myönnettäisiin laina, "jota ei käytettäisi valankomuksellisten tarkotusten edistämiseen". Lainaa, jos se myönnetään, tulee olemaan noin 25 miljoonaa dollaria suuruisen ja sitä, monien muiden määrärahojen ohella todennäköisesti käytettäisiin Armenian "pelastamiseen" valankomukselta.

MOSKOVA, jouluk. 24 p. (F. P.) — Venäjän keskus-toimeenpanevan neuvoston määräyksestä tullaan kaikkien Venäjän kaupunkien rakentamien työn palatsi, johon sijoitetaan paikallisten ammattiyhdistysten toimistot.

Neuvosto-Venäjän ulkomaan kauppa

"Krasnaja Gazetta" kirjottaa Venäjän tulevasta kaupasta seuraavaa: Viime aikoina on jälleen alkanut herättää mielenkiintoa kysymys tavaran vaihdosta Länsi-Europan kanssa. Tämä on ymmärrettävissä siksi, että Suomen rauhan ja Puolan välillä enakkorauhan allekirjoitusten jälkeen voidaan tämä kysymys saattaa käytännössä mahdolliseksi järjestää.

Jot voidaan sanoa, että yhtenä tärkeimpänä vientitavaran tulee olemaan puutavara, rakennusmateriaali. Ennen sotaakin oli puutavara huomattavana vientitavaran Venäjän ulkomaankaupassa. Kuitenkin tulee silloisella ja nyt tulevalle kauppa-vaihdolla olemaan suuri ero.

Ennen nimittämien meidän kauppa-ohjelmamme rajottui alnoastaan maamme kapitalistille rikkauksien keräämiseen. Sahojen omistajat, maakauppiarit ja pankit välittivät tavaraa ulkomaille, välittämättä lainkaan kansantalouden hyvinvoinnista ja väestön tai valtion eduista. Voitot olivat heille kaikki kassassa.

Kävi niin, että me velimme ulkomaille puutavaramme valmistamatta ja saimme sen takaisin huonekaluina, faneerina j. n. e. Saimme takaisin oman raaka-aineemme jalostettuna, mutta maksan niistä suunnattomaa summia, jotka joutuivat ulkomailta kapitalistien taskuihin. Saksa perustikin rajaseudulle joukon likeyrityksiä, jotka kaikki saivat raaka-aineensa meiltä.

Nyt on päätetty lopettaa tällainen epänormaalinen asiointi ja tullaan ulkomaille viemään alnoastaan valmistettuja tuotteita. Siksi onkin kaikki puulajitustehdas ja laitos, jotka työskentelevät ulkomailta komissariaatin alaisina, otettu n. s. Iskuryhmään. Ne varustetaan työvoimalla ja raaka-aineella ennen muita laitoja.

Erikoista huomiota tullaan kiinnittämään rakennus- ja huonekalutehtaiden valmistamiseen. Pietarissa tullaan pian aloittamaan työt tällaisessa työlaitoksessa. Raaka-aineella ovat nämä teollisuuslaitokset turvattu ainakin puoleksi vuodeksi.

Dubrovkan ja Semarkian sahat tullaan myös pian panemaan käyntiin. Samoin Uuden Latokan, Ust-Pashkin, Kolobovin ja Semenovin sahat. Kaikkia on ryhdytty turvaamaan raaka-aineella, työvoimalla j. n. e. Koko tornilla valmistaudutaan työhön.

Erikoista huomiota tullaan kiinnittämään rakennus- ja huonekalutehtaiden valmistamiseen. Pietarissa tullaan pian aloittamaan työt tällaisessa työlaitoksessa. Raaka-aineella ovat nämä teollisuuslaitokset turvattu ainakin puoleksi vuodeksi.

Dubrovkan ja Semarkian sahat tullaan myös pian panemaan käyntiin. Samoin Uuden Latokan, Ust-Pashkin, Kolobovin ja Semenovin sahat. Kaikkia on ryhdytty turvaamaan raaka-aineella, työvoimalla j. n. e. Koko tornilla valmistaudutaan työhön.

Erikoista huomiota tullaan kiinnittämään rakennus- ja huonekalutehtaiden valmistamiseen. Pietarissa tullaan pian aloittamaan työt tällaisessa työlaitoksessa. Raaka-aineella ovat nämä teollisuuslaitokset turvattu ainakin puoleksi vuodeksi.

Dubrovkan ja Semarkian sahat tullaan myös pian panemaan käyntiin. Samoin Uuden Latokan, Ust-Pashkin, Kolobovin ja Semenovin sahat. Kaikkia on ryhdytty turvaamaan raaka-aineella, työvoimalla j. n. e. Koko tornilla valmistaudutaan työhön.

Erikoista huomiota tullaan kiinnittämään rakennus- ja huonekalutehtaiden valmistamiseen. Pietarissa tullaan pian aloittamaan työt tällaisessa työlaitoksessa. Raaka-aineella ovat nämä teollisuuslaitokset turvattu ainakin puoleksi vuodeksi.

Dubrovkan ja Semarkian sahat tullaan myös pian panemaan käyntiin. Samoin Uuden Latokan, Ust-Pashkin, Kolobovin ja Semenovin sahat. Kaikkia on ryhdytty turvaamaan raaka-aineella, työvoimalla j. n. e. Koko tornilla valmistaudutaan työhön.

PAHOINPITELIJÄT HUOMATTU SYLLISIKSI

SAN FRANCISCO, jouluk. 24 p. — Tälläkäläisessä ylölokeudessa julistettiin eilen Edw. Krukovsky, nykykellijä, syylliseksi naisten pahoinpitelyyn eräissä Howard-kadun hokkeissa. Samanlaisesta syytöksestä haavittin Edw. Murphy, niinkään nykykellijä, syylliseksi maanantaina. He ovat todistusten mukaan kuuluneet samaan joukkueeseen, jota kolme lynchattiin Santa Rosassa. Syyllisiä odottaa tuomio 1-5 vuoteen.

ARMENIAN NEUVOSTOHALLITUKSEN KOKOONPALLITUS

BERLIINI, jouluk. 24 p. — Armenian hallituksen kuuluu tällä kertaa viisi komissaaria, jotka ovat antaneet kansalle julistuksen, jossa sanotaan, että Armenia on käännytyn Neuvosto-Venäjän puoleen, pyydettyään turhaan apua Europan "sivistysmaista" turkkilaisista vuosisataista painostusta vastaan. Venäjän Neuvostohallitus on pakottanut Turkin perääntymään ja Armeniasta on tullut neuvostohallitus, sanotaan julistuksessa.

VALISTUSTYÖ IDÄN-MAILLA

MOSKOVA, jouluk. 24 p. — Itämaiden valankomuksellisten kansojen propaganda- ja toimintaneuvosto, joka perustettiin Bakun kongressin jälkeen viime syyskuussa, on perustanut erikoisen haaraosaston Turkestaniin tukemaan sikkäläistä valankomuksellista toimintaa. On ilmoitettu, että neuvosto tulee pian julkaisemaan sanomalehteä venäjän, turkin, arabian ja persiankielillä sekä perustamaan propagandakouluja.

VENÄJÄN AMMATTIJÄRJESTÖISSÄ YLI 5 MILJOONAA JÄSENTÄ.